

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; pesti takarékpénztár; művészeti egyesület; nemzeti almanach; válasz a' csanádi püspökségi magyarosodás ügyében; békésmegyei tisztújítás; baranyamegyei gyilkosság; primási jószágterítés nagybányai tisztújítás; 'sa't.) Ausztria (bécsi ajánlat a' német színi költőknek; 'sa't.) Amerika (a' kamraülések bezáratva; 'sa't.) Anglia (a' királyné példás elszántsága; elegy; 'sa't.) Franciaország (Napoleon temetése; 'sa't.) Törökország (bukaresti hírek; három pápai hajó Alexandriában; acrei és konstantinápolyi hírek; 'sa't.) Keletindia. —

Magyarország és Erdély.

Ö fels. dec. 23-án kelt határozata következtében következőket nevezéki az első eljárásu váltóaltörvényszékekhez: 1) a' p e s t i alváltótörvényszékhez ülnökökké: Rudics Dániel bácsmegyei alispánt, Derra Miklós kir. udvari fogalmazót az udv. kancellariánál; Ordódy Flórián trencsény megyei főjegyzőt, Pákozdy Zsigmond baranyamegyei főbíró; és Gábrili János hétszemélyes táblai beiktató; tollnokokká (Actuár) Joannovics Döme budavárosi levéltárnokot, Szabó Imre kir. ügyvédi segédet és Cserneczy József ügyvédet; beiktatóvá Hersich Ignác kir. ügyvédi segédet 's udv. fogalmazót; kiadóvá Oeffner Jánost. — 2) A' p o z s o n y i alváltótörvényszékhez ülnökökké: Némethy János pozsonymegyei volt másodalispánt és Gyurikovics György városi tan.; tollnokká: Szinováczy György tolnai tbirót; beiktatóvá: Kunsch Lajos urad. ügyész; kiadóvá Beke Albert ügyvédet. — 3) Az a r a d i alsó váltótörvényszékhez ülnökökké: Tarnay Mihály csanádmegyei adószedőt, és Szergey János aradvárosi tanácsost; tollnokká: Sárosy Gyula sárosmegyei első aljegyzőt; beiktatóvá Balogh Imre ügyvédet, kiadóvá Szegner Imre sz. györgyi várostanácsost. 4) A' károlyvárosi alváltótörvényszékhez ülnökökké: Catinelly Károly fumei váltószéki ülnököt, és Klobucsarich Károly károlyvárosi várostanácsost, tollnokká: Sulyok Sándor zágrábmegyei tisz. ügyész; beiktatóvá: Mirich Henrik szinte zágrábi aljegyzőt, kiadóvá: Szüle Károly ügyvédet. 5) A' s o p r o n y i alváltótörvényszékhez ülnökökké: Marton György sopronymegyei másodalispánt és Nagy Jánost; tollnokká: Szluha Márton vasmegeyi volt sz. bíró; beiktatóvá: Chernel Lajos sopronymegyei aljegyzőt; kiadóvá: Schreiber Gusztáv udv. fogalmazógyakornokot. — 6) A' d e b r e c z e n i alváltótörvényszékhez ülnökökké: Karap Sándor hajdúvárosi alkapitányt; tollnokká: Barcsay Károly debreczeni várostanácsost; beiktatóvá: Sárváry Ferencz ügyvédet; kiadóvá: Szentimrey Lajos fumei kormányzéki fogalmazógyakornokot. 7) Az e p e r j e s i alváltótörvényszékhez ülnökökké: Berzevich Titusz tiszvárnenni ker. tábla ülnökét és Stiller Leo kassa városi főjegyzőt; tollnokká: Okolicsányi Lacián hontmegyei tbirót; beiktatóvá: Gázsik Ferencz kassai városi alügyész; kiadóvá: Alemann Ferencz ügyvédet.

A' hazai első Takarékpénztár, egyesület-igazgatók 's választmányi tagok választására, számadások vizsgálására 's mennyiben szükséges szabályok módosítására jövő 1841. évi január 3-án t. Pestmegye nagy termében közgyűlést tartand, mellyre ezennel minden t. cz. részvényes ur 's asszonyok tisztelettel meghívotnak. Költ. Pesten dec. 24-én 1840. Szalay József titoknok.

A' pesti műegyesület azon t. cz. tagjai, kik az egyesületi képnymatait mindaddig kezükhez nem vették, illőleg felszólítotnak, méltóztassanak azoknak átvétele iránt részvényjegyeik előmutatása mellett, egyesületi pénztárnok Wagner József urnál (szervita-ter, gr. Teleki ház) legfőbb jövő évi martius utóljaig intézkedni, hol egyszerűmind az egyesületi tagok névjegyzékei is átvehetők. Továbbá az eddigi t. cz. aláírók az iránt kéretnek, méltóztassanak szinte egyesületi pénztárnok Wagner József urnál legfőbb jövő évi január utóljaig az iránt nyilatkozni, vajjon aláírásaikat 1 vagy 3 évre kívánják vétetni; hogy az ujabbi alapszabályok rendelkezéséhez képest az egyesületben netalán 3 évre maradni kívánók azon kedvezményben, miszerint mindenik részvényök két számmal játszik a' megvásárolt képekre a' sorshuzásban, okvetlen részesíthetessenek, noha részvénydíjajukat a' 3 évre nem egyszerre, hanem az 1. évre járót az egyesületbe léptükör, a' 2. évre pedig a' lefolyt évi múltap kézhezvételekor, 's így tovább, lesznek kötelesek lefizetni; a' méltányosság ugyanis különösen megkívánja, hogy azon t. cz. részvényesek, kiknek ajánlataikra az egyesület előleges intézkedéseiben 3. éven át bizton számot tarthat, 's kik illykép az egyesület pénzerejének szilárdabb alapra állításához melegebb részvétellel járulnak, különös kedvezményben részesüljenek is. Nem nyilatkozás esetére az eddig tett aláírás csak 1 évre fog kötéssel bírti. Az igazgató választmány megbízatából Szekrényessy Dániel m. k. egyesületi titoknok.

(Almanachtársaság.) F. évi nov. 17-iki közgyűlésén a' társaság némmelly belügyei iránt intézkedvén, a' Nemzeti Almanach első kötetének költségét 's a' lefizetett részvények után járó bevételt olvastatá föl, melly szerint: képekre költetett összesen . . . 1575 fr. 52³/₄ kr.
papírra . . . 408 „ 36 „
nyomatásra . . . 455 „ 11 „
szerkesztési és írói díjakra . . . 677 „ 24 „
szolgálatra 's némelly belső költségekre . . . 129 „ 44 „
könyvkötői munkára, a' selyem díjával együtt . . . 774 „ — „
A' Nemzeti Almanach ez Iső kötete tehát összesen . . . 3970 fr. 47³/₄ kr.
került pengőben. E' költségek fődözésére a' gyűlésnapig aláírt 269 részvény után 2690 frnak kellett volna bejöni ezüstben, azonban még 585 for. pp. nincsen befizetve, 's így az összes jövedelem részvényekből csak . . . 2105 „ — „
minélfogva . . . 1865 fr. 47³/₄ kr.
pöngönyi hiány mutatkozik; melly mindazáltal az Almanach példányinak eladatása által tökéletesen fődözve leend. E' számadást a' társaság meg-

nyugtató tudomásul vevén, vizsgálatára Erdélyi, Jerney és Ujváry urakat bizta meg, 's azon több oldalról érkezett tudakozásra, hogy vajjon vétetnek é még föl részvényesek, hirdettetni határozá, miszerint részvényjegyeket Csanády Ferencz pénztárnoknál (Ujvilágutca, Reisinger ház) tíz pöng forintjával még folyvást kaphatni, ugyanazon kedvezmények mellett, mikben az eddigi részvényesek részesültek. Bejelentetvén a' társaságnak a' pénztárnok által, hogy több aláírási ív még nem küldeték be, az illető urak kéretnek azoknak minélelőbb beküldésére a' pénztárnokhoz, mire nézve vég-határnapul jövő martiusi vásár tüzetek ki, melly időre hihetőleg azon t. cz. részvényesek is teljesítendik tartozásukat, kik eddig azt nem tevék. Az Almanachból Eggenberger József 's fia pesti könyvtárosoknál még folyvást kaphatni példányokat. A' közgyűlés meghagyatából Nagy Ignác z, jegyző.

A' „Jelenkor“ 97. d. f. e. száma egy választ közöl a' „Szion számára“ a' kevermesi plébános urtól, ki 11. d. számú tudósításában választott, féligmeddig titkos helyzetéből jónak vélte kilépni, 's a' Szion 24. d. számában foglalt közleményekre saját neve aláírásával elég epés commentatiót írni. Miután e' cikkben, a' dolog érdemén kívül a' Szion szerkesztője, 's általában a' lap iránt több nemtelen kitérőngés, 's alaptalan jóslatok foglaltatnak, de az egész reclamatio is a' Szion 27. d. számú tudósítása után felesleges volt, igen ohajtható lett volna, hogy illyesmivel a' szerkesztőségek között egy idő óta fenálló bántóságosabb viszonyok ne háborítottak, vagy legalább mindazok, mellyek a' tárgy érdeméhez nem tartoztak, kihagyattak volna; főleg pedig ohajtható vala a' ns plébanus ur részéről, hogy ne ő legyen első (?) ki paptársa ellen, némi hiúsága tömjenezése végett, hadat kezdjen, 's ott, hol legkisebbé illő, példát adjon, ennyit nemcsak az illedelem, hanem az igazság érdeke is kívánt, mert bármilly platói komolysággal látszott is szólani pléb. ur, ezuttal mindazáltal nagyobb bölcsesség lett volna hallgatni. A' dolog érdeme ugyan is ez: vajjon tette rendelést a' csanádi megyés püspök a' theologia pastoralis magy. tanítatására nézve, 's végre hajtatott-é a' rendelet? A' Szion ez intézkedés két stadiumát közölte, elsőben a' készület-ajánlást (mi igen természetes vala) az említett tudomány magyar előadására, a' 24. d. számban 's az ekkori tudósítás szerint oka volt hinni, hogy több oknál fogva ez évben további lépés nem történik; de később a' rendelet végre hajtatásáról is már ez évben hivatalosan ertesítettvén, ugyanezt a' 27. d. számba iktatva adta, nem illőbb volt e, pléb. ur, ezt figyelembe venni, mint a' példa-beszédként „andabatarum more“ harczra kelni? mert ugy vélem, ki a' journalistica viszonyaiban csak egy kissé is avatva van, a' szerkesztőségnek vétkül nem tulajdonítja, ha tudósítást, későbbi hiteles adatok következtében vagy visszavonja, vagy módosítja, mint erre gyakor példa van. De ugy látszik, némi megsértése a' t. plébanos urnak volt a' főök, minélfogva illy herostratusi (?) pályára lépett; emlegeti t. i. mikép a' Sziontól „lepidus“nak neveztetett, de ugy látszik, szerfeletti buzgalmában a' magyar nyelv mellett, el is felejtette a' szó valódi jelentését, ide irom tehát Wagner phraseologiajából számára: *lepidus* — a — um: *ékes, kedves, díszes, szelíd, nyájas*, válasszon most ezek közül, 's egyszerűmind ha tetszik, jelentse ki, mellyikkel nem elégszik meg? Ama' nyájas szívömlédezéseire a' Szion lázáról, betegségről, alkonyáról, valamint ama' szelíd 's urbanus jóslatira a' Szion semmibe düléséről 's a' t. nincs mit felelnem, a' vadoni különös öröme tanúk lehetnek ezek legfeljebb, 's fájlalnam, ha csak a' hamis prófétákra már az ó frigyben kimondott ítélet is fejére szállna. Egyéb lecke-forma beszédire, vagy inkább a' dolog valódi állása bővebb kifejtésére legyen még megjegyezve: mi a' tisz. pléb. ur előtt sept. 21-én újdonság, az a' Szion előtt, mint terv már majus végével ismeretes dolog volt, 's bármikép akarjon is a' falusi tudósításoknak a' városi dolgok felől hitelt szerezni, bizonyos lehet, hogy alapos historicus, valamint soroksári tudósításnak a' pesti egyetemről mindaddig nem hinne, mig az egyetem valamelyik tagja által meg nem erősítettnek, ugy kevermesi hírek temesvári dologról csak akkor adand hitelt, ha a' temesvári hiteles kutfőből is érteni fogja. Végre biztossá teszem, ha a' Szionnal nem is, de szerkesztőjével minden esetre találkozni fog jövendőre is, minden alkalommal, ha az ügy érdeme 's fontossága, vagy az igazság érdeke kívánni fogja, ámbár mély tisztelete mellett paptársai iránt, épen nem ohajt olly vitát, melly kezdőjének fejezésül is csak azt kell ismételni, mi előlegesen volt mondva: „*Si tacuisses, Plato mansisses.*“ Gyarmathy.

Országunk hprimása Kopácsy József ő főméltósága f. é. october 24. d. kiadott kegyes egyező-levele tartalma szerint, Huszóczy Ján. csiffári tisztartót és Dillesz Ferencz verebélyi postamestert, valamint ezek minden férfi ágú utódaikat Bars és Nyitra vgyékbe keblezett 's a' Verebély-szent-györgyi érseki székek hatósága alá tartozó, azon három egész udvarhelyből álló Verebély mezővárosi és Dicske helységi részjóságoknak, mellyeket ezelőtt, m. Várady Elek ur a' Leopold császári jeles rend vitéze, udv. tan. és belső cabineti titoknok nemes Balogh és Komáromy családok örök bevalló-leveleik tartalma szerint, ugyanott birt,

örökös birhatóságban, érseki jogainak rájuk ruházásával, kegyesen megerősíteni méltóztatott. Ennek következtében f. é. dec. 14. 15 és 16ik napjain a' fennevezett részjóságok törvényszeres átadása, hely színén Verebelyben és Dicskén, Szabó Vincze urnak mint érseki képviselőnek, különben pedig a' primási nagy-sallai kerület főügynökének; valamint nt. Veres János szent-benedeki plebánusnak, mint a' garanmelléki sz. benedeki gyülekezet egyik tagjának 's e' végre kiküldött hiteles bizonyosságának jelenlétükben, fényes szertartással és gazdag lakomával ment végbe.

A' mult. nov. 23. 24 és 25dik napjain tartatott békés megyei tisztújítás udv. tan. és főispáni helyettes boros-jenei Aczél Antal ur elnöksége alatt, mellynek eredménye több hírlapban közöltetvén a' közönséggel, minthogy mindenikben kisebb, nagyobb tévedések találtak, a' tisztikar valóságos állapotját főjegyzői hivatalos kűtfőből közöljük. Az említett napokon részint szavazati többség, részint felkiáltás, részint pedig kinevezés által köv. tisztikar alakult: első alispán: Novák Antal; második: gr. Wenckheim József. Úti és vízi főbiztos alispáni czímmel: Simay Kajetán. Főjegyző: Vidovich Ferencz; első aljegyző: Karassiy István; második aljegyző egyszersmind levéltárnok: Korisánszky István; tiszteletbeli aljegyzők: b. Rudnyánszky János, Csepessányi Albert, Tormássy János, Ormos János, Sípos Sándor egyszersmind kiadó. Főügyész: Lengyel Márton; alügyész: Farkas Gábor; tiszteletbeli alügyészek: Szakáll Lajos, Lengyel Gejza 's Konkoly Ferencz; főpénztárnok: Virágos Sándor; alpénztárnok: Omazta Lajos; számvévo: Bogyó János; fizetési bírák: Lehoczky Lajos 's Omazta Zsigmond. Békési járásban főszbíró: Kis János; eskütt: Kis Péter. Csabai járásban főszbíró: Kállay Ignác; eskütt: Kalmár Mihály; középponti szbíró főszbírói ranggal: Stummer Imre, eskütt: Lakatos Károly; szarvasi alszbíró: Tomesányi József; eskütt: Ambrus Lajos; orosházi alszbíró: Tessedik Károly; eskütt: Jugovics József. Raktári biztosok, békési: Birzódó András; csabai: Szutsu Mózes. Csendbiztosok, békési: Kálló József; csabai: Kúnos István. Selymész 's építési felügyelő: Hahóty László; várnagy: Budjács András; főorvos: Tormássy Lajos; tiszteletbeli főorvos: Csasz Lajos; mérnök: Bodoky Henter Károly; sebészek, bábák és többi conventionatusok szolgálataikban megerősítették. A' körös-ladányi megürült sebészi hivatalra Mayerhoffer Mihály, Munkácsy Antal pedig tiszteletbeli sebésznek nevezettek.

N a g y b á n y a télelő 22kén. A' rég ohajtott, és annyi remény 's félelem között várva várt nap, f. hó 21kén, valahára már csakugyan megérkezett, 's ezen mi szabad királyi városunk örömmel néze annak ellenébe, mint olyan-nak, melly a' benne már régóta dülő belviszályokat véggép elenyésztvén, üdvöt és békét leszen e' népre hozandó. Tizenhat hosszú év folya le, mióta itten tisztújítás nem tartatott; 's e' hosszú évsor után szerencsések valánk ma és tegnap Bay György kir. tan. és bereg-megyei első alispán urnak, mint kegy. ki-nevezett kir. biztosunknak elnöklete alatt, a' nagyobb részben már helyettesítettek által állott tisztikarunk megújítására 's a' 60ból 16ra leolvadt választó polgárság kiegészítésére munkálhatni olly eredménnyel, hogy Toperczer Otto eddigi főjegyző 's volt országgyűlési követünk, jeles szótöbbséggel főbíránk-ká leve, melléje pedig a' régibekben, u. m. Stand Pál, Kerekes Sámuel, ki egyszersmind ujabbban is kapitányvá választatott. Gellért Ferenczen kívül új tanácsosakul választattak: Pap Ján., Schmidt Mihály, Horvát Pál és Legény Zsigmond, főjegyzővé nevezetett Csasz István; aljegyzővé Nyirő József; főügyészszé Torday István; alügyészszé Matolcsy Károly, ki egyszersmind lajstromzó is. Szószóló: Vinterhalter Jakab; számvévo: Pásztor Ferencz; pénztárnok: Kovács József; főkamrás: Füley József; árvák és szegények gondviselője: Szikszay János. Irnokok: Andrassy György, Városi András és Eck Gábor. Rendes orvos: Fésis Menyhért; seborvos: Göcse Imre; úti biztos: König Mihály; hadnagy Jerzsabek Ferencz. Választó polgárokká megválasztattak a' régibekben kívül: gr. Teleki Imre, gr. Dégenfeld Pál, Darvay Ferencz szatmármegyei alispán, Kovács Lajos tb. Ujfalussy Miklós tb. Breuer Lajos tb. Turman Antal tb, Fésis Menyhért tb, Hammerschmidt Ferencz, Husehovszki Pál, Makrai Mihály, Seffer János, Virág Mihály, Prechtl Mihály, Prikonyi Lajos, Vörös Sándor, Vig Ferencz, Dobay István, Veres István, Girász János, Lázár Lukács, Vinkler Konrad, Matolcsy Károly, Máriányik Ferencz, Urbaniczki János, Csasz Kristóf, Koffler János, Villás János, Pataki Pál, Hericz Aloiz, Léding József, Kiebling József, Szervirt Ferencz, Vajai György, ifj. Csasz János, Vég István, Prugberger József, Kemény Sámuel, Ludinszki János, Almer György, Liskai Mihály, Csasz Bogdán, Haracsek József, Incze József, Jurka Szilárd kövárvidéki szolgabíró 's Piszek Adám.

Baranyában közel Pécshez Ellend helység határjában egy malom tulajdonosa ns Bozó György dec. Skán Berkesden bucsun levén, ott mind az ájtatosságban mind pedig a' lakomában többekkel együtt részesült, 's barátságosan mulatott egész esti 10 óraig; akkor a' többi vendég eltávozván egyedül a' nevezett Bozó maradt meg a' házi gazdával barátságos beszélgetés végett reggeli 4 óraig, midőn ő is utnak indula 's a' házigazda egy darabig el is kísérte, jó kedvvel bucsuzott el, nem is sejtvén hogy töltött fegyver vár reá oda haza, mellyet álnok 's kigyó-mérget forraló neje készíté számára. Haza érkezvén nejét cselédjeivel együtt fölkelte, 's vigkedvü enyelgés közt vízzel locsolgatta, azután testvéröccsét lovak tisztogatása végett kiküldvén szokott ágyába lepihent, nem álmolván hogy csak egy pár fertálynyi álmot alhasson. Gonosz neje (Bajázi Juli) már készen volt a' szegény ártatlan férjt meggyilkolni 's legényével, kivel már ezelőtt titkon rendetlenül élt, a' gyilkoló eszközt férje oldalának tartván, legérzékenyebb helyen meglötte, azzal kecsgetvén a' legényt, hogy ha ez megtörténendik, ő lesz a' gazda mindenben; de torkukra forrt a' gonoszság, mert a' puská elduranta után a' boldogtalannak testvére az istállóból kiszaladván, a' szobába akart menni, de mindent zárva talált, 's azután kis idő mulva jöve ki a' csalárd asszony ezen jajveszékő hazug szavakkal: „Pista! nem láttál két haramiát, most szaladtak el, a' bányát agyon lötték“ a' legény pedig más uton szaladt a' falu felé lármázva, hogy jöjjenek hamar a' népek, mert ugymond a' gazdám meggyilkoltatt. Jöttek is a' lakosok, megvizsgáltak mindent, de semmi más nyomot nem találtak

mint a' szerencsétlennek 's a' legénynek nyomait. Már előbb is gyanu volt a' legényre, hogy az asszonyt kedveli, azonnal tehát a' legényt kötözve a' bírói házhoz vitték, 's másnap minden megvizsgáltatván a' pécsváradit tiszt urak és orvos által, oldalában hét szemseréttel 's egy ficzkót fojtással együtt találtak, 's vallatásra fogatván, megvallották hogy a' gyilkoló puská sárkányát mind ketten húzták, nehogy idővel egyik a' másiknál bűnösebb lehessen. Most a' legény az uradalmi, a' ns assz. pedig a' vgyei börtönben várják törvényes büntetésüket, a' holt test pedig dec. 11kén illő diszszel temettetett el. Eltakarítását Klivényi Jakab pleb. ur olly szívréható beszéddel fejezte be, hogy a' számos megjelent közül egy sem távozott el könnyező szemek nélkül.

Kassa dec. 17én. Nagy megütődéssel olvastam ns Abanj megye nov. 23án tartatott, 's J. F. ur által közölt közgyűlés leírását, mellyben a' vegyes házasságok felett két napig folytatott vitákban szembetűnő magasztalással emeli ki a' személyeskedési keserőségek elmellőztetését, 's minden pártszellemtől ment igazságszeretetet. Szépen rajzolja, miként a' beszélők szerénysége, kölcsönös kimelés, ünnepélyes csend 's komoly értelmiség, szilárdság és megfontolás bélyegzik a' tanácskozást. Igen is, egy értelemben vagyok én a' közlő urral, ha ezeket azon egyedekre alkalmazza, mellyeket ő kisebb számuaknak nevez 's méltán halmozá azok mérsékletét, 's beszédek szilárd nyomosságát dicsérettel, mert egyet sem nevezhet a' közlő ur azok közül, kik csak távolról is méltatlannokká tették volna magokat olly dicséretre. — De kérdem a' közlő urat: mondhatja e' ezeket jólélekkel az általa nevezett nagyobb számu résznek némelly egyedeiről? jelesen J. A. th. ur nagy gonddal kidolgozott, szorgalommal betanult, 's egy résznek harsogó éjlen kiáltási között elmondott beszédéről? talán azon gunyhasonlítások, gyűlöletes következtetések, sértő szavak 's minden miveltebb hallgatót elkedvetlenítő kifakadások, mellyekkel az egyházi rend ellen mindent előidézett, mit valaha csak ellenséges indulat kitörései gúnyost 's neveléséget költöttek, 's mellyekkel egyes tagok tévelygést 's hibáit az egész egyházi rendnek nyakába tolni törekedett, hogy annál könnyebben hitesse hallgatóival el, milly gonosz ezen legyalázott, 's gyanussá tett hierarchiának új és hallatlan fondorkodása, melly a' feltétlen vegyes házasságoktól az áldást megtagadja. *) Mind ezek nem voltak sértégetések? nem pártszellemtől buzdított kifakadások, nem azon komoly megfontolásnak 's kölcsönös kimelésnek áthágásai, mellyet olly fontos tárgy feletti viták mindenkor kívánnak? nem voltak ezen sértégetések? holott egy az ellenfélből szóló egyed, csupán ez egyetlen szóért, hogy protestansoknak nevezé azokat, kik a' kath. egyháznak ezek gyakorlata ellen protestáltak, a' nevezett pártszellemtől ment 's részrehajlatlan első alispán urtól rendre szólított, 's illy, bár igazságosan nevezett, mint nem ide való kifejezés mégis megtiltatott. Mellyre felzúdult rajként egyszerre nagy zajjal hangzottak egy oldalul az actiót 's visszahuzást sürgető indulatos kiáltások, olly kiáltások, mellyek mását e' térben gyűlés alkalmakor még nem hallottam. Kérdem a' közlő urat: ez e' azon szerénység, ünnepélyes csend, komoly értelmiség, melly állítása szerint e' gyűlésben annyira tündöklött? talán K. C. urnak gúnyos 's becstelenítő szavai érdemlik azon kölcsönös kimelés, 's szilárdság megtartásának dicséretét? miért nem szólított ezekért is rendre 's illedelem-megtartásra a' szónok ur, mint a' fennevezett egyetlen egy nevező szóért? ha ezeket olly dicséretre méltóknak itéli a' közlő ur, akkor vagy igen furesa fogalma van a' kölcsönös kimelésről és szilárdságról, vagy nem ismeri azokat. Egyébiránt kérdem még a' közlő urat: honnan tudja azt, hogy a' határozatot eldöntő többséghez még 15—20 beszélni kész egyed vala? tán alkalmasint még előtte való este számba vette a' más nap beszélni készülöket! vagy miért nem tudja azt is, hány akart az ugy nevezett kisebb számu fél közül a' határozat ellen szólni? holott talán háromszor annyian is lehettek. Hogy pedig többen voltak, arról bizonyoságot én is tehetek, mert köztük voltam, kik a' dologhoz szólni kívántak, de alkalmasint azon gyalázattól tartottak, nehogy, mint három egyeddel történt, minden alapos ok nélkül a' szólástól eltiltassanak, vagy pedig szólás közben szavaikban félbenszakításnak, pedig azoktól, kik a' szólásszabadságot komoly hangon követelik. Nem feszegetem tovább ezen közlemény egyéb részeit, mert ki hideg vérrrel olvasá azt az említett 99ik számban, ha nem volt is jelen ezen, nagy készüllettel folytatott vitáknál, azonnal szemébe ötlük annak egy oldalú felfogása. Csak azt ohajtanám nemzetem iránti tiszteletből, ne törekednék máskor is J. F. ur olly valótlan dolgokat elhívetni a' közönséggel, 's ne élne vissza hiszékenységével az igazság rovására! D—y.

*) Az igazságnak nincs szüksége olly mesterfogásokkal szövött köntösre, azonban J. A. urnak ezekre szüksége volt, mert ő a' zsinatok és sz. atyák nyilvános tanítása ellen azt akarta bizonyítani, hogy a' vegyes házasságok soha sem ellenkeztek a' r. kath. egyház elveivel. Hogy azonban meggyőződjék arról, mennyire távozt az igazságtól, kérem tekintsen által többek közt, hideg vérrrel 's elfogulatlan elmével néhány e tárgyhoz szóló ujabb értekezést jelesen: Fejér Györgytől, Rationes Eccl. Catholicae adversus mixta matrimonia. Békéházi Inceztől: Igaz e' hogy hátra vagyunk mindenben, vagy lehet e' a' vegyes házasságoktól megtagadni az áldást? 's t. e' félét 's nem tudom fogna e' ezután is szólni olly hangon. Hareztol még J. A. ur némelly pápák szavaival is. De ugyanazon térben, hol ezen szavai elhangzottak, több ízben hallottam talán a' szónok ur szájából is, hogy a' kir. resolútiók soha sem állhatnak meg világos törvények ellenében; miért törekvők hát J. A. ur némelly pápák egészen más irányban mondott szavaival a' kath. egyháznak világos minden századokon által elismért és zsinatilag megerősített, igazságot felforgatni? Igyekezett még a' kedves szónok ur némelly sz atyák szavaival is azt bizonyítani, de azokat olly mesterségesen kiszakította munkáikból hogy sem az összekötetést, sem a' körülményeket, mellyekben mondtak, valaki észre ne vegye. Olly módon 's olly szándékkal a' sz. Irásból is bizonyíthatni, hogy nincs Isten, mert Dávid próf. 13ik zsoltárában nyilván mondja „non est Deus“ ugy vagyon, de tekintsük csak, milly összekötetést „Dixit insipientis corde suo: non est Deus“ 's mi válik az olly bizonyításból? a' mi J. A. ur beszélt, hogy ha az, az igazság fényéhez emeltetik, legföljebb kiczifrázott semmi. De dalom, ezem ujság! így ámitottak el olly szónoklati mesterfogásokkal sokakat már! —

Szerb korn...
ból könyv...
váczba, ...
szándékoz...
(Milos bát...
miknek cz...
azon körül...
zett tanác...
jevácza...
elejökbe t...
alkotvány...
tanácsulé...
gedni, ha...
stantináp...
nagy ur...
Konstant...
iránt a' m...
is szilárd...
porta esa...
ny szerb...
tinápolyb...
mértékbe...
nov. 18ik...
selővel K...
lád pedig...
rancsnok...
Zimonyb...

Rio...
be a' fiat...
ran olva...
„Az öt fe...
(u. m. vál...
vetés 's...
melly a' d...
sok szak...
ellenzés...
tudnak m...
naszra 's...
de egyen...
bajon 's...
hijány az...
nak, még...
ajánlotta...
nagyobb...
szónok a...
tekintet...
mivel ne...
's azt m...
pénzhez...

(A...
hg a' sz...
hogy a' r...
szen me...
edes Be...
szerenc...
mint da...
többször...
de ime...
hajógyá...
tet vitor...
ta még...
menthá...
tárból.

(N...
minden...
játéka i...
zonyos...
rendber...
álló haj...
ségei. Z...
ben sz...
nemzet...
gyulövé...
utána „...
léhető...
díszlöt...
ezek m...
katona...
„Belle...
hajócsa...
partok...
ragyog...

Szerbia: (Zavargási hírek.) Kragujevácból, hol jelenleg a szerb kormányzók helyét üte föl, nyugtalanító hírek érkeztek. Belgrádból könyvnyomó sajtót 's egyéb készüléket vitte Mihály hg Kragujevácbba, mi azt látszik bizonyítani, hogy a fiatal fejedelem makacsul szándékozik a szultánnal ellenkezni. Csacsákban, Obrenovics János (Milos bátyja) székhelyén, erős hadikészületek vannak folyamatban, miknek ezéjét bizonyosan nem tudhatni; ámbár némi világot vet rájuk azon körülmény, miszerint Bolgárhonbul számos nagy tekintetű férfi érkezett tanácskozássra Kragujevácbba. Szerbia minden kerületiből Kragujevácbba hívatá a főurakat a fejedelem, hol olly íromány fog aláírás végett elejőbe terjesztetni, mellyben kimondják hogy az üldözött ministerek 's alkotvány pártolónak visszahívását soha nem fogják helyesleni. Nagy tanácsülésben egyhangu határozattá lón e tekintetben még akkor sem engedni, ha a szultán Mihály hget Lyubicza hgnót 's Protics Györgyöt Konstantinápolyba idézné. A kormány már új panaszpontokat készül a nagy uri biztos elibe terjesztetni, ha az elűzött ministerek folyamodása Konstantinápolyban hajló engedélyre talál. A szerb kormány egyébiránt a moszka kegyelést semmi esetre nem szeretné elvesztetni; de még is szilárdul elhatározá, hogy erőszakot használand erőszak ellen, ha a porta csakugyan végre akarná hajtani népszerűtlen szándékát. Germany szerb ügyviselő első jelentése nem igen kedvezőleg hangzik Konstantinápolybul a mostani szerb kormányra nézve, mert a porta legnagyobb mértékben rosálja az eddig történeteket. Mussza effendi nagyuri biztos nov. 18-án valamennyi Belgrádban maradt magasb rangu szerb tisztviselővel Konstantinápolyba visszautazott; számos üldözött szerb család pedig Widdinben várja ez ügy kimenetét. A belgrádi erősség parancsnoka jelenleg Chiamilbasa, ki dec. elején álgyurohaj közt érkezett Zimonybul ausztriai hadisíkján Belgrádba. —

A m e r i k a.

Rio-janeiro, sept. 21. A kamrák ez évi ülését f. hó 15-kén zárta be a fiatal császár, 's ez alkalomkor bezáró beszédét illedelmesen 's bátran olvasta föl. Ez ülésre nézve egy ellenzési lap köv. észrevételt tön: „Az öt felvonásos szindarabnak, mellyet minden esztendőben játszanak, (u.m. válaszfölírás, hadsereg állapotja, tengerészet mibenléte, költségvetés 's rendkívüli hitel) vége. A „dicső jul. 23-ka“ is csak előjáték volt, melly a drama folyamát legkevésbbé sem változtatta 's az egyes felvonások szakasztott hasonlatuak voltak egymáshoz, t. i. kormányjavaslat, ellenzés, gyalázás, egymást vádolás, 's végre jóváhagyás, a nélkül hogy tudnák miért. Az igazságszolgáltatás 's igazgatás silánysága végetlen panaszra 's vádoskodásra ad okot, egyik párt eltolja kormánytul a másikat, de egynek sem jut ideje, hogy legkisebb törvényt is hozzon, melly a bajon 's visszaélésen segíthetne, 's az ország pénzügyén javíthatna. A hijány azonban növekszik, 's annak fődözésire rendkívüli hitelt kívánnak, még pedig sűrűn és mindig nagyobb; ez évre közel 10 ezer contot ajánlottak meg, azt azonban mindenki tudja, hogy a valóságos hijány még nagyobb. A miniszterség győzött, mert neki szabad kezét adtak. Sok szónok a kamrákban a rongypénz szaporíttatását országos megbukásnak tekintette. A pénzügyminiszter e részben nem mondotta ki véleményét, mivel nem akarta elárulni a kormány nézeteit, ő teljes bizodalmat kért, 's azt meg is nyerte. Most már kissé feszülten várják: mit fog tenni, mert pénzhez nem olly sok uton juthatni. —

A n g l i a.

(A királyné példás elszántsága. Elegy.) London, 14-ikén: „Albert hg a szülés után néhány óramulva azon aggályt fejezte ki a királyné előtt, hogy a nemzet kívánatinak a szül. lányka alkalmasint nem fog majd egészen megfelelni, mire a királyné vigasztalólag ezt válaszolá: „Ne búsulj, édes Bertim, a másik majd fiu lesz.“ — A Courier szerint a kir. csecsemő szerencsés dajkájának egyike korábban Norton asszonyságnál szolgált mint dajka, 's bizonyos pörben (Melbourne házasságtörése miatt) többször nevezve volt. Melbourne lordot ingatagnak mondják; de íme most bebizonyítá, hogy nem az. — A chathami és sheernessi hajógyárakban legnagyobb gyorsasággal több nagy hadihajót készített vitorlázásra a kormány, mi oda látszik mutatni, hogy Ali meghódolta még nem hártott el minden veszélyt. — Barry híres építész a parlamentházak tervrajzáért 25 ezer font sterlinget kapott az országos pénztárból. —

Franciaország.

(Napoleon temetése.) Paris, dec. 16-ikén: „A császár temetése minden zaj 's háborgás nélkül ment véghez tegnap, 's így már most utójátéka is be van fejezve azon nagy történeti dramának, mit egykor bizonyosan ossiani mesének tartand az utókor. A gyászkiéret következő rendben haladt: Tegnap délelőtti 10 óraker Joinville hg 10 gözösből álló hajócsapatját ünnepi tisztelgessel fogadák Paris külvárosinak községei. Zenészkarok gyászindulókat harsogtak, miket minden 5 perczben számos álgyulövés szakasztta meg! Szajna partjait sorkatonaság, nemzetőrség, küldöttségek 's tömérdek népsokaság borítá. 2 óraker álgyulövés jelenté a gözösek parthoz érkezett. Elül „Parisienne“ gözös, 's utána „Dorade“ jött, mellynek fődözetén a császár koporsója volt szemlélhető; a kereszt 's koporsó közt Joinville hg állott hajókapitányi teljes díszöltözetenben, a koporsó mögött Bertrand és Gourgaud tábornokok, 's ezek mögött a püspök egyházi díszöltözetenben. Ezt követé a 3-ik gözös katonazenészekkel, kik gyászdalokat zengedeztek, végre a többi gözös „Belle Poule“ fregát 500 matrózával. Courbevoie előtt 4 óraker kőte ki a hajócsapat, 's tömérdek nép csoportozott hosszu vonalokba a folyam-partok minden pontjain. Este a császár koporsója tündöklő világításban ragyogott, 's a 9 gözös örködésül körötte horgonyt vete. A parton magas

güla állott, mellynek talapatán észókat lehet olvasni: „Courbevoie község lakosi Napoleon császárnak.“ Másnap köv. renddel indult meg a gyászkiéret: szajnamegyei rendőrség; a hatósági őrség lóháton; a 7-ik dzsídászezredből két dandár; a párisi helyparancsnok vezér-karostul a szabadságos katonatisztekkel; egy zászlóalj sorkatonaság; gyalog hatósági őrség; árkászesapat; a 7-ik dzsídászezredből 2 dandár; az osztályparancsnok 's vezérkara; a hadministerség minden tisztviselője; st. cyri katonaiskola; polytechnikai növendékség; 1 zászlóalj könnyű gyalogság; 2 álgyutelep; 2 osztály gyalog-vadász; 7 század a mérnöktestből; 4 század ősz bajnok az altisztek közül; 2 dandár az 5-ik vasaszezredből; 4 dandár a lovas nemzetőrségből; a tábornagy főparancsnok 's vezérkara; két ezred párisi nemzetőrség; 2 dandár lovas nemzetőrség; 1 hintó a sz. ilonai káplán számára; valamennyi tábornok; gyászzenészek; a harcsmén; 24 böcsületrendi lovag a nemzetőri altisztek közül; 4 lovas hintó a sz. ilonai biztosság számára; 34 böcsületrendi lovag a nemzetőri altisztek közül; Franciaország tábornagyai; 86 altiszt a 86 megyei zászlóval; Joinville hg 's vezérkara; 500 matróz Belle-Poule fregátról; a gyászkocsi; 2 tábornagy, 1 hajóvezér 's Bertrand vezérőrnagy, a gyászlepel egy egy bojtját tartva lóháton; a császári ház volt segédtszjei; a szajnamegyei 's rendőrispanok, titkos tanács; hatóságok; testőrség tagjai hajdani diszruhájokban; az ajaccioi küldöttség. A külső koporsó mahagonifából készült 's Franciaországban ezt egy ébenfából készülttel cserélte föl Joinville hg; a sz. ilonai koporsót pedig összedaraboltatá, 's mindenkinek juttata belőle egy darabkát, ki vele sz. Ilonában volt. A gyászkocsi 4 aranyzott oszlopon nyugvék. A kíséret ünnepélyes lassúsággal haladt előre, 's 12 óraker a l' Etoile diadal-ivhez érkezék, mellynek talpkövét maga Napoleon tevé le 1810ben. 1 1/2 óraker Concorde térre hajlt a kíséret, 's minden oldalról e kiáltások harsogtak: „Vive l'Empereur! Vive le Roi! Vive le prince de Joinville!“ mik közt azonban illyesek is sűrűn hangzottak: „A bas Guizot! à bas les traitres! à bas le complice de Dumouriez! à bas les Anglais! à bas les forts détachés!“ Ekkor mindazáltal sűrű álgyudörgés zúgott a rokkantak palotája felől, 's annak meggondolása, hogy ezen álgyukat könnyen golyókkal tölthetni meg, annyira mennyire lecsöndesíté az elégületlen zajongókat. 2 óraker a gyászkocsi a fő rostélyzathoz ért. 36 matróz a koporsót a Palais-Royal magaslataig vivé, hol a párisi érsek 's papság várakozék rá. Az imádságok elmondása után 36 nemzetőri és sorkatonasági altiszt templomajtóig vivé a koporsót 's az ottan föllállított gyászkötványra emelé. 2 1/2 óraker a violaszín gyászlőtönnyű papság a koporsót ünnepileg átvevé, 's a zenészkarok diadali 's egyszersmind gyászkifejezésü indulót harsogtattak; az álgyuk dörögének, a nemzetőrség tisztelgve emelé feyverét, 's a koporsót Joinville hg vezérlete alatt templomba vivék a katonák. A király elhagyá helyét az oltár jobbán, hol nejevel 's családjával ült, 's mentiben a gyászkötvány jobbán álló pairkamrát köszöntvén, a koporsó elibe ment. Ekkor Joinville hg így szóla hozzá: „Sire! Napoleon császár holttestét hozom Önnek.“ — „S én elfogadom azt Franciaország nevében!“ felele hangosan a király, 's közelítvén a hgehez szeretet kifejezésivel nyájasan kezét szorítá. Athalin tábornok bársonypárnán a császár kardját tartja; Soult tábornagy elveszi tőle 's a királynak nyújtja, ki így szól: Bertrand tábornok! „parancsolom Önnek, tegye a császár ezen kardját koporsójára.“ A tábornok engedelmeskedik. „Gourgaud tábornok, tegye Ön a koporsóra a császár kalapját.“ A tábornok a kalapot a kard mellé teszi. A király ismét visszavonul helyére, mentiben a követkamrát köszöntve, melly a koporsó balján foglalja helyét. A koporsót reggioi hg tábornagy, Molitor 's Bertrand grófok környezék. A gyászmisé teljes egyházi szolgálat mellett a párisi érsek mondá. A kir. a nemzetőrség öltözetében jelent meg, a kir. hölgyek mély gyászban A gyászmise 2 óraig tartott. De profundis nyitá meg az egészet, mit Mozart ismét hatásu gyászzenéje követe, Franciaor. legjelesb művészei által előadatva. A Diesirae hatása minden keblét mélyen rendíte meg. 5 óraker a király családostul a templombul eltávozott; mind jövet mind menet a diszrendben megnevezettel egészen ellenkező uton haladt a király hintaja 's lovai olly gyorsan futottak, mintha versenyezniök kellett volna, mi azt látszik bizonyítani, hogy a király élete elleni merénytől is rettegett, melly illy iszonyu tolongásban csakugyan könnyen véghez mehettett volna. A gyászmise alatt kevés ember szemei maradtak szárazon; ki a koporsóra 's arról a jobbadán bémult 's zokogó agg bajnokokra tekinté, kik Napoleonnal az egész művelt világot annyiszor megremegteték, az bizonyosan akaratlanul is nedvesülni érzé szemeit, 's nem képzelhetni francziát, ki e pillanatban magosan nem érezte volna keblét dobogni! A császárság férfiai 20 évvel megifjultaknak érzék magokat, midőn az elmúlt csodák korát e pompában még egyszer mintegy árnyékban magok előtt elvonulni látták. — A diplomata-kar számára nem volt külön hely kijegyezve; de itt ott mégis több követet láttak, kik nem állhaták meg, hogy e nagyszerű gyászpompát ne lássák. A spanyol infansok mind jelen voltak; a korzikai küldöttség nem érkezett meg, az ottani gözösek késő indulása miatt, 's így a kormány a Parisban tartózkodó korzok által pótoltatá ki helyét. E szerint azon zavargások, miktől a kormány ollyannyira rettegett, 's mik ellen olly nagy készüléteket tön, csakugyan elmaradtak. A National szerint azonban mintegy 3 ezer ifju zászlóval a külminister palotája előtt zendülésre akará a népet birni; de nem érthete kívánt sikert, ámbár egyébiránt legalább 100 ezer ajakról harsogtak roszalási hangok Guizot 's a mostani rendszer ellen. A nemzetőrség nagyrésze térdre bocsátkozott a koporsó megpillantásakor. Horace Vernet e napokban egy új képet készíte, melly Napoleonnak sz.

Ilonából elhozását 's e' szavait tárgyzza: „Kívánom, hogy hamvaim Szajna partján pihenjenek, azon nemzet közepett, melyet olly igen szerettem.“ Napoleon díszruhában van föstve, röpkenykoszorúval sírjából kiszállva 's az ezt fedő követ fölemelve 's kardját és olajágot kezében tartva. A' szigoru 's gondolkozó kifejezésü arcot dicsfény övedzi. E' képet Jazet már részre metszé. — A' Charivari párbeszédet közöl Napoleon 's hűtábornagya Duroc közt. Ez utóbbi a' császár haragvó árnyát mostani temetési pompája által törekszik kibékíteni; de amaz mind azzal nem elégszik meg, mi most Franciaországban történik 's létezik, 's ismételve mondja: „Vigyetek engem inkább ismét vissza szent-Ilonára!“ Ezután a' császár még azt is mondja, hogy hamvait Angliától nem kellett volna így kikoldulni, hanem inkább erőszakkal elvenni. Ugyan a' Charivari még ezt jegyzi meg a' temetésről: „Ma jött meg tehát koporsójában Napoleon; fogadni mernék, hogy „rendszerünk“ még a' holttestnél is sápadtabb. Guizot, a' genti, ma gyászöltönyben fogja a' koporsót kísérni; valóban csak az hiányzik még, hogy Wellington 's Hudson Lowe is kövessék azt! A' díszrend szerint a' gyászkisérte rendőrség nyitandja meg 's ugyanaz fogja bezárni. Szabadsági szép rendszerünk mellett mindennek kezdete rendőrség, 's vége ismét rendőrség!“ — Hugo Viktor igen szép gyászverset készített ez alkalomra; melynek azonban mégis megvannak óriási hibás kinövései is. E' tekintetben a' nagy költészt Napoleonhoz hasonlíthatni, mert mindketten roppant erőt fejtettek ki; de egyik sem tudta illőn használni azt. Egyébiránt a' pompás temetésnek csakugyan vége van, 's már most békével 's gond nélkül farsangolhatnak azok, kik eddig remegtek, mert megholt ellenségnek sírjain vigan tánczolhatnak. A' fenyegetésekben olly gazdag évek utolsó veszélye is minden ártalom nélkül mult el, 's az ohajtott halottnak tora nem vált véres ünneppé. Megragadó látvány volt, midőn százezrek üdvözlék a' nagy császár visszajöttét, mintha épen győzelmei legfényesbikéről érkezett volna övéi körébe vissza. Midőn Schiller e' szókat írta: „A' halottak is éljenek!“ akkor a' mai eseményt jóslotta meg, mert „Éljen a' császár!“ harsoga minden oldalról, mintha megható szeretete a' néppel a' történetek sorát is feledtette volna. Paris egészen néptelen vala, mert minden ember lehetőségig közel akart állni a' császárhoz, 's azon üresség, mit egykor, mint utált harczisten, minden faluban 's városban maga után hagyott, most a' nemzet álmainak 's imádott jelképe emlékeztetnek rajtát adá. Az idő néhány pillanatnyi hősállongást kivévén, igen nyájas és kedvező vala; de bárminő lett volna is, kötelességit minden esetre teljesítendő; mert az ég tisztaságát a' császár visszajötténi örvendezésnek, felhőit gyászi komorsághoz alkalmazkodásnak 's az esőt szánakozó könyűinek fogták volna magyarázni. Csak a' hideg fájt, mert bármily hódolati készséggel birt is a' lélek, a' test nyugtalanokodék, és százezer láb féktelen dobogása tanúsítá az érzékek ingerlékeny állapotját. De ez is csak a' nagy császárra emlékeztete, mert az auszterlitz nap nem birt juliusi hévvel, 's több rokkant katona büszkén monda, hogy Moszkvában koránsem volt olly meleg. A' matrózok jelenléte nagy hajócsakányikkal a' hajdani licorokra emlékeztete. Azonban meg kell valani, hogy a' gyászpompa rendkívüli nagyszerűsége sem volt képes a' várakozást kielégíteni; mit azonban nem esodálhatni, mert Napoleon óriási nagysága mellett minden illynemű földi pompának szörnyen el kelte törpülni. Azon pillanat, melyben a' császár azon diadaliv alá érkezett, melynek talpkövet sajátkezüleg tevél, leirhatatlan hatása volt az egész roppant gyülekezetre. Napoleon valamennyi győzelmiből csak e' kóhalom maradt meg, mely mesés nagyságát utóvilágra juttatja. Concordia téren egyiptusi régi ismerőssel találkoztak a' császár hamvai, 's ez ismerős (egyiptusi gúla, Luxor obelisk) is olly holttest, melyből évezred előtt örökre eltűnt az éltető szellem, 's korunk azt látszik bebizonyítani, hogy valamint a' régi Egyiptust, úgy a' francia világuralkodást sem ébreszthetni többé föl. Végre a' rokkantakhoz érkezett a' császár, övéinek házába, hogy halála után is láthassák őt azok, kik dicső tetteiben osztályosi voltanak. Ott utóljára szentelék be őt, miután annyiszor vivék már rajta véghez e' szertartást, hogy egyetlen porszeme sem lehet többé a' bűnnek rajta. A' fekete függönyzetü templ. ezer meg ezer gyertyafényivel sötét éjhez hasonlíta ezernyi csillagokkal. Valóban különös, hogy az ember akkor is annyira szereti pazérlani a' mulandó pompát 's fényt, midőn épen magának a' mulandóságnak ülli meg egyházi ünnepét! Ez épen olyanak tetszik, mintha a' halál nagyobb hatalmának hódoló élet tulajdon szépségét akarná annak mutogatni, 's van é meghatóbb példája a' mulandóságnak, mint épen e' pompa? Tekintsük az olly vigan világító gyertyákat. Mint lobognak 's égnek, hogy rövid idő mulva végkép elhamvadjanak! 's halljátok a' nagy mester (Mozart) e' varázshangjait, melyek olly teljesdek mély érzettel 's mindent meghódító fönséggel, hogy a' földtől sokkal nehezebben válnánk meg, ha azokat halálunk órájában hallhatnók; mindenben csak a' mindenség vártól szóló 's é, 's nem isteni boszú hírnökei é, mely a' szerföltötti nagyság bukásra juttatja? 'S vajjon azon ősz bajnok, ki a' halhatlanságról talán épen semmit nem tud, e' Dies irae dies illa hangzásakor nem emlékszik e' önkénytelenül vissza Waterloojára? De minek ez mind? elég legyen végszól, hogy Európa sötét talán a' világ legnagyobb férfja most francia földben pihen, mi utolsó kívánata volt világ-hódító vágyainak. De profundis! — Joinville hget, mint néhány kisézője beszéli, sz. Ilona szigeten két kérelemmel ostromlák. Torbet assz. ugyanis, egykori birtokosa azon földnek, melyben Napoleon hamvai pihentek, Joinville hget mindjárt azon völgybe érkezte után kárpótlásért szólítá meg, mivel a' nagy férfi maradványi elvi-

tele által igen tetemes kárt fog majd szenvedni csapszéke, mit nem mesze a' sírtól állítá fel. A' hg ígérte neki, hogy iránta jelentést fog a' kormány előtt tétetni. Ezután a' sír örje, egy öreg angol altiszt, járula hozzá hasonló kérelemmel. A' fiatal hg nyájasan fogadá az ősz harczost 's megígérte neki, hogy évpénzt eszközözend ki a' kamráktól számára, mivel olly nagy tisztelettel emlékezék mindenkor Napoleonról. —

Törökország.

Törökhatár, nov. 30. Tahiri Bahri gőzhajó kapitánya olly részletesen beszél az acrei tűzakna-fellobbanásról, hogy azt nálunk egészen valónak tartják. — Bukaresti hírek szerint Murgo ügyvéd erdélyi születés szinte elfogatott. Vaillant francia nyelvmester a' francia consul tanácsára Bukarestből Jassyba távozott, mit Ghika hg is nagyon szeret, mert őt, bár az összeesküvésbe vala bonyolulva, több tekintetből kimélnie kellett. — Maltába érkezett gőzös, mellyen Medsid emir Beshir emir unokája is volt, azon hirt hozta, hogy az acrei várban a' tűzakna-fellobbanás 300 török és angol életébe került, sokan pedig megsebesültek, kik közt van Smith táb. és Collier fregátkapitány. A' várat angol pattantyusok és hajólegények tartják elfoglalva. A' török katonák garázdálkodnak, 's a' lakosoktól erővel veszik el, mit ingyen nem akarnak adni. Beyrut közelében dögvész ütött ki, a' csapatoknak keményen meg van tiltva e' város elhagyása. — Bécsbe dec. 4én rendkívüli uton érkezett tudósítás szerint a' török csapatok Aleppót is elfoglalták, mint szinte Bir, Nisib, Aintab 's is, és az Eufratestől Halebbe vivő ut egészen meg van tisztulva az egyiptusiaktól. A' diarbekiri b. átkelvé az Eufratesen kemény ellenállásra schol sem talált, és két ezer egyiptusit fogott el, kikkel a' Konstantinápolybul kapott parancs szerint nagy szelidséggel bánik. Ezen táborozás összeköttetésbe hozá a' mezopotámiai és tauruszi serget a' szyriai török sereggel. —

Alexandria, novemb.: Három pápai kis hadihajó Alexandriába megérkezett 's azon márványoszlopokat viszi el, melyeket Ali a' pápának ígért. A' pápa igen csinos karszéket küldött Alinak, mi őt aligha gyannuba nem hozza a' vakbuzgó mohammedanusok előtt. M. Ali nagyon boszszankodik a' francziákra, és a' francia consulkat megtiltá a' további tanácsolást, mivel ő ezután maga tanácsa szerint fog járni, ögegyezett volna az európai hatalmakkal, hanem őt Franciaország megcsalta. — Ali azon parancsának teljesítése, miszerint Ibrahim El-Arishon át térjen sergével Egyiptusba vissza, igen sok nehézséggel van összekötve, melyek legyőzésire egy második Xenophon kellene, de azt hijában keressük. Damaskustól Elarish 60 mföldnyire van, és így 15 napig szakadatlanul utban kell lenni, 's Ibrahimnak 15 napi élelemmel kell magát ellátni, mi végett sok tevére volna szükség, de azt nem kaphat: a' beduinek ugyan magokra vállalnák a' sereg szállíttatását kész pénzért, de Ibrahimnak nincs annyi pénze. Az erős hegyi lakók igen sok kárt tehetnek Ibrahim sergében, ha pedig a' szövetségesek Ibrahim előtt elzárják az utat, az egyiptusi seregből igen kevés láthatja meg El-Arisht. — M. Ali Napierrel béke 's hódolati alkura lépett köv. pontok szerint: 1) a' hadserget Szyriából visszavonja, 2) a' hajóhadat kiadja, Egyiptus örökös birásáról biztosítván; 's mind ennek eszközzésire Napier magát kötelezé.

Konstantinápoly nov. 20. Ibrahim elfogatott zászlóját nov. 15kén tevék ki köz szemléletre; egyik oldalán ez volt írva: nincs más isten mint az isten, és az ő profétája Mohammed, másikon pedig ez: Ali, isten orszlánja. — Utóbbi időben St. Jean d' Acreban naponként 30 ember halt el lázban. A' vár fekvése nagyon egészségtelen; négy hónapig környéke egészen víz alatt van, miből dögleletes kigőzölögés származik, mely az őrsereget béke idején is megtizedeli. Legokosabb volna e' várat lerontani 's helyette a' Karmel hegyet Kaffával megerősíteni, melynek jó levegője, fekvése és kikötője van. Ez második Gibraltar leendné, és nemcsak a' damaskusi országoton, hanem az esdralonit és karmeli sikon is uralkodnék. — Korfui levelek szerint ezen köztársaság hajólegényit felszólíták, hogy kedvező föltételek mellett lépjenek angol szolgálathoz, miből azt következtethetni, hogy az egyiptusi kérdésnek még nincs egészen vége. — Kandia szigetén a' görög párt legerősebb, de két részre oszlik, egyik önállóvá akarja tenni Kandiát, másik pedig Görögországgal egyesíteni; a' törökök egy része a' porta alá akarja magát adni, másik Alihoz ragaszkodik. — Ponsonby l. felszólítására a' török kormány alkalmas lakot mutatott ki az angol követségnek a' Szerail mellett, mivel előbbi szállása a' Konstantinápolytul négy órányira fekvő Therapiában nagyon sok bajjal 's idővesztéssel volt összekötve. — A' Szerailban két elenséges párt áll szemközt egymással, t. i. az ifju és agg Törökország. Az elsőnek fejei: Rezsíd és Achmet Fethi, a' másodiknak: Rauf és Musztafa b. Mint a' dolog áll azonban a' haladó párt alkalmasint megbuktatja a' maradót, és Rauf és Musztafa b. letétetése nem messze van. — Izzet basát a' szultán Szyria kormányzóságátul megfosztotta, és helyébe Zekeria basát tette. — Rezsíd b. nem rég hivataláról lemondott, de a' szultán nem fogadta el.

Keletindia.

A' keletindiai hírlapok hadi hangon beszélnek 's hasábjaik hadi készsület és katonai menettel telvék. Többé egy katonát sem bocsátanak szabadságra el, 's a' ki el is volt bocsátva, sietve hiják vissza. Az éjszakkéleti határra nagy hadi erőt vontak, 's a' főszállás Ferozepore leend. Pendsab ellen szemmel tartó serget küldnek, mivel Nihal Singh Dost Mohammedet Kabulba ütésekör 15 lac rupiával (150 ezer ft sterling) segítette. Kelat ismét meghódításán legkevésbé sem kétkednek. Ott az ifju khán a' kapukat kövel rakatta be, 's kemény védelemhez készül. —

(Vége az 1840^{ki} évfolyamnak.)

-
-
a
t
-
-
-
s
-
t
-
-
s
-
t
s
s
-
-
-
-
-
z
-
-
-
i
-
k
-
-
-
bi
na
on
-
k
k.
nl
ni
n
k
m
az
-
-
l-
i-
é.
n
nt
z-
el
ke
az
a-
e-
-
is
vit
t,
é-
re
g-
ik
l-
b-
a-
l-
Az
fa
a'
a-
ria
em

é-
a-
e-
d-
a-
te.
án.

magyar darabokat jobban játsza, mert megkell vallanunk, abban nem olly erős, mint az idegenben. Az, kit illet, értésire fogja ezen természetfiaknak adni, hogy külföldön csak magy. darab jól játszása által gerjeszt maga iránt érdeket, és hogy a legnagyobb tökély, a legnagyobb egyszerűség. — 4én „Zrinyi“ jött színpadra Körner után Szemere fordítása szerint, Veszter Ujlaky szerepében első színi próbát tón; 5én „Polgári és regényes“ — Gözhajtársaságunknak vetélytársa akadt, minnek minden valódi haladásbarát örvendni fog, mert a' jólét kifejlésének minden egyedáruskodás ártalmára van, és a' versenyzés olly nagy hasznot áraszt minden tárgynál a' közönségre, hogy néhány fillérlelkűek pillanatnyi károsultát tekintetbe teljességgel nem vehetni; azonban itt károsulástól épen nem is lehet szó, mert legfőleg kisé fog majd alábbszállni a' haszon és egy roppant folyam helyett több ágra oszlani. Az új vállalkozó társaság hihetőleg már jövő évben munkásságba fog lépni, 's mint hírlik olcsóbbaság, kitünőbb gyorsaság 's nagyobb nemzetiség által fog leginkább kitűnni, melly utóbbi körülmény bizonyosan nagy hasznára fog válni, mert az eddigi gözhajtársaság e' tekintetben olly megmagyarázhatatlanul elmaradt, hogy még havi indulásrendjét is csupán német 's francia nyelveken nyomatá, egészen megfelelkezve Magyarországról. Reménylhetni, sőt méltán követelhetni, hogy hazánk e' botrányos megvetését legalább jövőre szüntesse meg az igazgatóság, 's ne csupán anyagilag gözzel 's kerekkel, hanem szellemileg is segítse előmozdítani a' haladást, ha a' megsértett nemzetiség haragjának súlyát magára vonni nem akarja. — Időjárásunk változott; a' hideg ugyanis megszűnt 's tiszta napok folytában sem igen érezhetni novembert, esős napjaink pedig legelső őszi napokra emlékeztetnek. — A' lánchidon folyvást éjjel nappal dolgoznak, 's reménylik miszerint keményebb hideg bekövetkezte előtt még annyira fognak juthatni, hogy a' jég nem igen ártand majd a' zárgátaknak, — Vásárra már nagy része begyűlt az idegen és vidéki kereskedőknek, jó és kielégítő sikert mindazáltal nem igen várhatni, mert a' jelen politikai fordulat igen féltékeny tette a' különben vállalkozni szerető kereskedőket. —

A' magyar Borismertető Egyesület f. nov. 16kán délutáni 5 órakor a' nemzeti Casinóban közgyűlést tart, mellyre az egyesület t. cz. tagjai ezennel illendően meghivatnak. —

T. Nyitramegyében f. é. october 20kán 's következő napjain tartott tisztválasztáskor következő tisztkar keletkezett: Első alispán szavazatbőbséggel: Victoris József; másod. Bossányi Simon; főjegyzők egyenlő ranggal: Jánoky Miklós és Batthyányi Ferdinand; aljegyzők: első Gusztunyi János, másod Jánossy Ráfael; tiszt. alj. Frankner Antal, Petrikovics Edvárd, Márkhot Imre, Bartakovics Flóris, Brauwecker Otto báró, Ozoróczy László, Turcsányi Edvárd. Főügyész: Turcsányi Antal. Alügy. első. Beznák Alojz, másod, Szakállos János; tiszt. alügy. Ruttkay Zsigmond, Bíróczy Ferencz, Kamánházy Miklós, Turkovics Károly, Huber Mihály, Turcsányi Alojz, Buzinkay János, Gotthard Pál, Thuróczy János, Kossovics Pál, Javorka Zsigmond, Hunyady Imre, Háthóthy Ferencz, Brogyányi Lévard, Markhot János, Dingha Sándor, Palásthy Albert, Günther József, Zmertich Károly, Ernyey István, Conrad Mihály, Lelkes Ferencz, Rudnay Edvárd. Sándor János, Turcsányi Sándor. Főadószedők, hadi: Bossányi Rudolf, házi: Baesckády Ignác; nemesi pénzt. gondv. Thuróczy Ferencz, Majthényi Tade. Számvevő: Szenessy József. Levéltárnok: id. Beznák Ignác; Lajstromzó: Alföldy Elek, lajstromzási segédek: Markhot Imre, Surman Mihály. Rendes orvosok: Biaczovszky János, Bjely Samu., tiszt. orvosok: Gerzso János, Schmidt Antal, Beck János, Mikuleczki Dániel, Huszár Imre, Gábor József, Pásztvy Antal. Rendes mérnökök: Truncsek József, Sztankovánsszky Mihály, tiszt. mérnökök: Kelecsényi Flóris, Koronthály János, Kazimízi György, Gregorovics J. Vanicsék Henrik. Várnagy: Burian Antal. Nyitrai felsőjárásban: Főbíró: Glyczy Károly, alszb. Ocskay Edvárd, tiszt. alszb. Lelkes József; aladós: Brogyányi Koszta. Árvák gyám: Pongrácz László báró, uti főigazgató: Uzovics Sándor esküttek Mattyasovszky József, Hunyady József, Piáček Flóris, Bokros József, tiszt. esk: Nyulássy András egyszers. hadnagy; Cséfalvay János, Baesckády János, Csanky Benedek, Sándor Miklós, Vályi Mihály, Simonyi Simon, Burian Antal. Sebészek: Landek Ferencz és Fakla Dániel. — Nyitrai alsó járásban: Főbíró: Rudnyánszky Miklós, alszb. Deső Tade, tiszt. alszb. Turcsányi György; aladós: Turcsányi Flóris, Árvák gyám: Thuróczy Tade, uti főigazg: Majláth Imre; esküttek: Szabó Ambrus, Ferenczy István, Bogyó Rudolf, Caraba Lajos; tiszt. esk: Bereczk Imre egysz. hadnagy, Polák Zsigmond, Kelecsényi József, Zelinka István, Alföldi Károly, Dombay Sándor. Sebész: Gellért Antal. Vágújhelyi járásban: főbíró: Ocskay Rudolf, alszb: Zelenay Gedeon és Kochanovszky Flóris, tiszt. alszb: Kochanovszky Edvárd, aladós: Skublics Gábor, Árvák gyám: Noszlópy Ágoston, uti főigazg: Ocskay Mihály, esküttek: Mazso Mátyás, Latkóczy Károly, Javorka János, Lőrinczy János, Tomka Péter, Frideczky Timót, Kruplanics Tamás, Simoncsics József, Dubravay Simon, tiszt. esk: Nevedy Ignác egysz. hadnagy, Klempa József, Kubicza Lajos, Fodor János, Brlhlovics Sándor, Thuróczy János, Ocskay János, Scultety Kálmán. Sebészek: Papának Gábor és Haluss János. Szakolezai járásban: főbíró Brogyányi István, alszb: Petko János és Vagyon Antal; tiszt. alszb: Hávor Zsigmond; aladós: Kubovics Antal, árv: gyám: Mottesiczky István, uti főigazg: Jeszenák János báró, esküttek: Kálmán János, Török János, Sugho Flóris, Török István, Kovács Pál, Hosszu János, Dohnányi Ferencz, tiszt. esk: Haluss József egysz. hadnagy; Horeczky Antal báró, Krajesovics István, Conrad József, Baross Sándor, Koronthály Edvárd, Kubovics Károly, Stettina János. Sebész: Glaszner Ferdinand, tiszt.

sebész: Benzay Pál. Bajmóczy járásban: főbíró: Brogyányi Imre, alszb. Glyczy Ágoston, tiszt. alszb: Turcsányi József, aladós: Rudnay Fridrik, árv. gyám: ifj. Majthényi Flóris, uti főigazgató id. Majthényi Flóris. Esküttek: Chilko Károly, Szolcsányi Bálint, Geőreög József, Lauzo Lajos, Ordódy Mórícz, tiszt. esk: Rudnay József egysz. hadnagy, Kosztolányi Ágoston, Ordódy Bálint, Bossányi Vincze., Sebészek: Ussák József és Balás József. — Bodoki járásban: főbíró: Sooky József, alszb: ifj. Beznák Ignác, tiszt. alszb: Thuróczy Bálint, aladós: Hodossy János, árv. gyám: Bossányi Ferencz, uti főigazg: Berényi Ferencz gróf, esküttek: Kelecsényi Pál, Krancsu István, Szendrey József, Mérey Pál, Burian János, Buzna József; tiszt. esk: Szulyovszky József egysz. hadnagy, Burian József, Rákóczy Ambrus, Ghillányi Sándor, Nagy Ádám, sebész: Mayer József. Irnokok, jegyzői hiv: Markhot István, Keresztes Mihály, Uzsinyi Alojz; Andrassy József, Luley Dienes. Számvevői hiv: Markhot Ferencz, adószedői hiv: Zlinszky József, ügyészi hiv. Kosztolányi István. —

Győr, oct. 20kán. Mi gyakran egyik vagy másik honi tájnak csapást vagy áldást leverő érzettel vagy örömmel eltelve olvassuk, a' nélkül, hogy környékünkről, nevezetesen a' pannonhalmi és sokoróallyai szüretekről valamit olvasnánk, holott e' táj mind kiterjedésre, mind termékének jóvoltára nézve nem épen érdektelen. Kiterjedéséről tegyen bizonyosságot azon régi monda „sz. Mártonban több a' bor mint a' víz“, fekvésének kellemességéről pedig az e' hegyekről 13 megyébe ható kilátás; termékének jóvoltára nézve csodálkozunk kell, hogy a' borismertető egyesület, legalább tudtommal, szemügyre nem méltatá e' táj borait, holott eredeti és ó borokban a' somlyói 's badacsonyiak után a' közönséges asztali fehér borok első rangját környékünk (tán részre hajló) itélete szerint megérdemli. Mi önhaszonlesők csak hordainkat megtölthessük, mi a' szüret vígságával, a' taraczkok 's róppentyük ropogásával nem sokat törődünk, mindazáltal baráti körökben élvezzük a' barátság tiszta örömet 's a' kies vidék gyönyörével megelégszünk, mellyet legkivált azon hegyesúcs nyújt, hol az ismeretes két Rákóczy fa nyulik föl. Ezen két nevezetes szilfáról bővebb tudomás végett tán nem leend érdektelen megjegyezni, hogy a' rege szerint Rákóczy (mellyik, nem tudatik) ezekhez kötötte lovát; annyi bizonyos, hogy e' fák századok óta csodálatosan kinyújtott lombjaikkal egymást ölelni akarólag együtt számtalan elemi viharok kitétetve daczoltak az idő viszontagságival; ezek azon fák, mellyek minden e' környéken utazónak, reá vetvén a' hegyláncra szemeit tüstént nagyságokkal feltűnnek, ezek, a' honnét 13 megyébe hat a' kilátás; nagyobb hihetőség okáért megjegyezzük, hogy a' látkörnek 1/3 adát a' borún kívül mi sem gátolja. Ezen két fa még azon idők maradványa, midőn még e' hegyek rengeteg erdőséggel valának borítva 's ennek nyomai még helyel közel a' sikon is láthatók 's mi több azt még emberi emlékezetet meg nem haladó idők bizonyítják; különös még az is, hogy e' két fa kilátászó gyökereinél egy kiapadhatlan forrásnak tetsző víz bugyog, melly a' fák föléleg nedvéből oda szivárog, 's e' nedv olly bőséges, hogy azon üregecske tíz évi ön tapasztalásom 's a' lakosok mondái után soha üres nem volt. — Most lássuk a' szüretet; ez kivéven Fel-Péczet, Szemerét, Nyúl, Écs, Pázmánd, Pannonhalmát, mellyeket egy István ünnep táján fölöttük átvonult jégzápor megpaskolt, kívánatinknak tavaly mint az idén, ha csak telhetlenséggel vádoltatni nem akarunk, megfelelő, mondhatnók tökéink néhol rakottabbak voltak mint tavaly, de általjában véve olly szürettel nem dicsekedhetünk, mit tenni nem kétkednénk, ha azon Istváncori vendég látogatásától megkímél. V. J.

Medgyesen (Erdélyben) országismertetési Egyesületnek, folyó hó 9kén tartott gyűlésében elfogadott és felsőbb helybenhagyás alá terjesztett alapszabályai: I. §. Az Egyesület célja. 1) Az országismertetés minden ágában teendő vizsgálatok pártfogolása. 2) Az országismertetés minden ágainak kidolgozása és kinyomatás által közreboesátása. II. §. Ezen tiszta tudományos ügyeket által minden tagnak minden politizálás és a' jelenkor eseményeiről vitatkozás tiltatik. III. §. Ez Egyesület tagja mindenki, ki ennek céljára évenként legalább 2 forint pengővel, vagy tudományos saját dolgozatival járuland. Az egyesületbeli felavatáskor, a' közgyűlés előtt megtörténvén a' jelentés, az egy évi pénzárandóság vagy a' gyűlési választmányi tagnak, vagy a' 8dik §. szerint rendelt egyednek lesz befizetendő. A' kilépés ugyan mindenkor szabad, mindazáltal e' szándék előbb a' közgyűlésnek vagy egy választmányi tagnak feljelentendő. IV. §. Az egyesület ügyeit részint az elnök, részint a' választmány, részint pedig a' közgyűlések vezetendik V. §. Az elnök a' közgyűlésben egész életére szótöbbséggel választatik. Ez fog 1) A' közgyűlésekben, valahányszor jelen van, elnöklenni. 2) Az egyesület hatását szemmel tartani és 3) Az egyesületet általjában képviselni, és közgyűléseken kívül az egyesület nevében rendelkezni és ügyködni. VI. §. A' választmány 12 tagból áll, kiket a' közgyűlés 12 évre választand. Ennek rendeltetése: 1) A' tudományos közleményeket átvenni, és megvizsgálni. 2) A' levelezéseket az egyesület nevében vezetni. 3) Az egyes. vagyont kormányozni és 4) A' nyomás alá alkalmasoknak találtak szerkesztését vinni. VII. §. A' választmány, saját tagjai közül: 1) Választja az egyesület titoknokát, kinek kötelessége a' beküldött közleményeket átvenni, azokat az elnök egyetértésével a' választmány bírálata alá boesátani, a' levelezéseket vezetni, a' saját és a' választmány munkálatirul jegyzőkönyvet vezetni és ezt a' következő közgyűlésnek bemutatni. 2) Választja a' pénztárnokot, ki a' bevétel és kiadásról számoland. 3) Választja szinte a' szerkesztőket, a' IXdik §ban említendő ujságlapra. VIII. §. A' befizetések könnyítésére a' közgyűlés minden kerületben egy tagot nevezend ki, kik minden év december végig a' pénzárandóságot begyűjtendik, és a' pénztárnoknak át külden-

dik. IX. §. Az egyesület munkálatának nyilvánossá tételére, határozatlan mennyiségű füzetekben egy folyóirat szolgálólag tolmácsul. X. §. A közgyűlések évenként pünköszt-utáni esütörtökön minden egyesületi tag személyes jelenlétében és pedig mindig a legutoljára tartott közgyűlés által a Hazában kitűzött helyen lesznek tartandók. A jelenlevők szavazati joggal nem birandnak. Az elnök jelen nem létekor az elnökséget azon helyen lakó viendi, melly az utolsó gyülekezeti által tüzetik ki. XI. §. A közgyűlésben 1) A 7dik §ban említett jegyzőkönyv tudomástétel és hitelesítés végett felolvastatik. 2) Az 5dik §. szerint az elnök, 6dik §. szerint pedig a választmány választatik, vagy a hiányzó tagok kiegészítettnek. 3) A jövő gyülekezeti hely és a 10. §ban érintett elnök képviselője jelöltetik ki. 4) Az egyesület tagjai az országismertetés tudományában, kik ezt kívánandják, felolvasásokat fognak tartani. 5) Az évi számadások is vizsgálat alá vétetnek. 6) Az egyesületi pénzek alkalmazásáról is itt történik a rendelkezés. XII. E' pénzek, a titoknokki vezetéssel járó költségek levonása után, a közgyűlés által 1) Jutalmul oly kérdések kielégítőleges megfajtására fognak feltétetni, mellyek az egyesület célját képesek előmozdítani. 2) Oly sikerült dolgozatok jutalmaztatására, mellyek, ha bár nem az egyesület indítványzásai is, az egyesület célját előmozdítják. 3) Az egyesület célját előmozdító mindennemű költségekre lesznek fordítandók. 4) Egy tartalék tőke is alakuland e' pénzekből. XIII. §. A közgyűlés fentartja magának, e' szabályokat az idő viszonyaihoz képest felsőbb helyről nyert helybenhagyás mellett megváltoztatni.

(Adakozások HUNYADY MÁTYÁS lovagszobrára. Folytatás.) Gyűjtő: Péczely József. Horogszegi Szilágyi Mihály 50 f., Richl József, Anzelm örökösök 10 f., Király József 10 f., Hoffman Ignác 5 f., Könyves Tóth Mih. 1 f., Balogh Lajos 1 f., berzerei Nagy József 1 f., Kardos László 1 f., Maré János 1 f., Solyom Lajos 2 f., Jurenák Miklós 2 f., Csanák József 1 f., Hegedűs Károly 1 f., Farkas Ferenc 3 f., Kolner Illes özvegye 5 f., Budaházy József 1 f., Lobmayer testvérek 3 f., Szoboszlai Pap István 2 f., Kerekes Ferenc 1 f., Arany István 1 f., Erdélyi József 2 f., Zákány József 1 f. 30 kr., Kallós Mózes 1 f., Vecsei József 1 f. 30 kr., Csecsy Imre 1 f. 30 kr., Pappszász Amalia 1 f., Pappszász Kati 1 f., Pappszász Jolánta 1 f., Sarkady Mihály leányok tanítója 1 f., Kálmantzhelyi Gábor 1 f., Molnár és társa 10 f., Péczely József 5 f. p. p. — Gyűjtő: Szombathelyi Antal. Tomtsányi József 1 f., Szombathelyi Antal 2 f., Bodrogyi István 1 f., Dávidházy Sámuel 1 f., Botzók Dániel 1 f., Gyonai urodalom 10 f., Szinai Kajtán 1 f., Omachta Zsigmond 1 f., Romsanszky János 1 f., Omazdl Lajos 1 f., Virágos 1 f., Antalffy Lajos 1 f., Bogyo János 1 f., Vidovich Ferenc 1 f., Karassiai 1 f., ifjabb Venkheim József 2 f., Kiss János 1 f., Kontsanzky István 1 f., Bodoki 1 f., ifj. Angusz Imre 1 f., Jugovich 1 f., Simonyer 1 f., Erdélyi 1 f., Szutsu 1 f., Monó 1 f., Sztraka Károly 1 f., Vozavik Pál 20 kr., Schlottbech Pál 1 f., Kontsanzky Mihály 1 f., Káimer Jakab 1 f., Andrasovich György 1 f., Katona János 1 f., Kiss Sándor 1 f., Huszka Mihály 2 f., Fazekas István 1 f., Gozmány József 1 f., Thesarovich János 1 f., Koritsanszky János 1 f., ifjabb Uhriny András 1 f., Haan János 1 f., Vámosy 1 f., Balassa 1 f., Otsavonyi György 1 f., Knoll György 1 f., Bamgarner 1 f., Vághy István és Márton Károly 1 f., Balázs K. J. 1 f., Bodrogyi József 1 f., Orosházi takács czéh 2 f., Szegeő József 1 f. p. p. — Gyűjtő: Ráday született Teleki grófnó: Fesztets Agoston 40 f., Podmanitzky Andor báró 30 f., Komáromy György 10 f., ifj. Kándó József 10 f., Somogyi Antal 10 f., Bohus János 20 f., Kun József 10 f., Bernáth Lajos 10 f., Haller Sándor gr. 10 f., Sajer József 15 f., Ráday Gédeon 25 f., Teleki Borbála-Ráday Gédeonné 25 f., Ráday Pál 5 f., Szabó János 10 f. — Gyűjtő: Szaplontzay Zsigmond. Várady Antal 1 f., Horváth Sándor 1 f., Paulikovich János 1 f., Andelko Péter 1 f., Fitos Antal 1 f., Csizsár Mihály 1 f., Bogdány Mózes 1 f., Pogány Albert 1 f., Asztalos Pál 1 f., ifj. Rovásy Ilyés 1 f., Tóth János 1 f., Szikonya Mátyás 1 f., Pogány Károly 1 f., Maromonos Dávid 1 f., Török Károly 1 f., Mann József 1 f., Várady Adám 1 f., Szaplontzay József 1 f., Szaplontzay János 1 f., Papp István 1 f., Mihály Gergely 1 f., ifj. Kovási Károly 1 f., Orosz Ferenc 1 f., Nánási Lajos 1 f., Csatásy József 1 f., Kovács Gábor 1 f., Kovási Mihály 1 f., idős. Asztalos Péter 1 f., Fábian János 1 f., Tomka Pál 1 f., Harfalady Mihály 1 f., Nikolay Endre 1 f., Szöllösy Balázs 1 f., Pataky János 1 f., Revitzky János 1 f., Széles Endre 1 f., Pellikan József 1 f., Takáts Antal 1 f., Hajdutsán Bazil idős Várady József 1 f., Szaplontzay Zsigmond 1 f. p. p. — Gyűjtő: Darvay Bálint. Kormos Sándor 1 f., Darvay Bálint 2 f. p. p. — Gyűjtő: Csathó Dániel. Kürthy János 2 f., Kovács Miklós 1 f., Császy Imre 1 f., Lend Pál 1 f., Kis János 1 f., Beke Pál 2 f., Szoboszlón többen 4 f. 20 kr., Csathó Dániel lelkész 5 f., Csathó József 1 f. — Gyűjtő: Gencsy Farkas. Kovács István 1 f., Hétezy Gábor 1 f., Barta Samu 1 f., Soofalvy László 1 f., Domby László 1 f., Barta András 1 f., Kállay László 1 f., Lázár János 1 f., Sebes Elek 1 f., Mihácz Elek 1 f., Birtalan László 1 f., Szentmariai Lajos 1 f., Sándor András 1 f., Virágh Farkas 1 f., Boesantsy Márk. 1 f. — Soofalvy Sámuel 1 f., Bölönyi Mihály 1 f., Szilágyi L. Antal 1 f., Jöcsa Dániel 1 f., Lakatos Aloiz 1 f., Intze Károly 1 f., Ajtay Sámuel 1 f., Virágh Károly 1 f., Mátyus Dienes 1 f., Intzel Ferenc 1 f., Szathmáry Dániel 1 f., Visky B. László 1 f., Gentsy Ignác 1 f., Nagy Zsigmond 1 f., Somlai Nagy Lajos 1 f., Gentsy Farkas 2 f. p. p. — Gyűjtő: Majláth György. Majláth György országbíró 20 f., Seitovszky Ján. püspök 5 f., Sauska Keresztely 10 f., Dóry László 2 f., Rhimer János 2 f., Gaal Ferdinand 3 f., Pakosdy Zsigmond 1 f., Perczel István 1 f., Siklósi járás 3 f., Rhimer Ferenc 5 f., Czimmerman Károly 5 f., Németh Péter 1 f., Groszpek Aloiz 1 f., Nagy József 1 f., Hojtsy Pál 1 f., Pisa Venczel 1 f., Bogádi lelkész 1 f., Baranyavári járás 12 f., Kardos Antal 1 f., Keleman János kanonok 2 f., Rhimer Felix kanonok 1 f., Horváth János 1 f., Mohácsi járás 8 f. 30 kr., gyűjtő Majláth György 10 f., Grabarits Erneszt 30 kr., Seg József 20 kr., névtelen 40 kr. p. p. — Gyűjtő: Lenner Ferdinand. A lakosok 252 f. 10 kr., Rimaszombat város pénztára 125 f. vtóban. — Gyűjtő: Serenyi Ferenc. Iruher József 2 f. — Gyűjtő: Markovich József. Gyomeky Pál 5 f., Markovich József 3 f., Kis András 2 f., Csiki Mihály 2 f., Fest János 30 kr., Orbok János 10 kr., Csivos Miklós 30 kr., Fekti 1 f. Fechtig Károly 1 f. — (Folytatása következik.)

Igazítás. Mult számunkban „Adakozások Hunyady Mátyás lovagszobrára rovat alatt a pápai molnár czéh nem 10 kr., hanem 10 pgó forintot adott e' czélra, —

Erdőd. (Szatmár megye), oct. 22. A természet nálunk hat nap óta igen-igen szomorú alakot vón magára; a szünni nem akaró esőzés szobáinkban zárva tart minket; árkaik s folyóvizcink medrei vízzel telvék s a sár feneketlen, komor az ég, és a sűrű köd miatt rövid a láthatár; s ezek mellett a hideg is jó csipős, mert még minap láttuk, hogy

a beregi és marmarosi bérezek és havasok hóval takarvák. Szürethez (bátor itt az ideje) senkinek sincs kedve, kiki csak a meleg kandalóhoz húzódik s pipára gyújt. Így foszt meg minket a természet a szüret vig és élénk élvezhetésétől! ha az esőzés meg nem szünik, még Szamosunk is kiönthet és Szatmárban (mitől isten mentsen!) új rémülést okozhat, az esőzés közben olykor a felbőszült szelek is iszonyuan ordítanak. Erdődön a lopások csak nem akarnak szünni s ma holnap egy gazdának vagyona s jószága sem leend bátorságban. Pünköszt után 19dik vasárnap lelkes egyházi beszéd tartatott a lopásról, minthogy azt az itteni körülmények megkivánták ime leezke felett „a ki lopott, már ne lo p j o n”; de proh dolor! azon éjjel sok liba, több sertés lopatott el Erdődön; ez volt haszna, gyümölcse és sükere a beszédnek!!! A lopáshoz jár még a nagy káromkodás is: istent, Jézust, teremtést stb. szidni már nálunk semmi újság, a részegség nálunk honn van s t b.; szóval: körülményeink a világi törvényhatóságok figyelmét minden tekintetben megkivánják. —

Ausztria.

Bécs, oct. 22. Bécsben leirhatlan rossz benyomást tett az új gyilkos merény a francziák királya élete ellen. — Eszterházy Pál hg londoni követ, még nem ment vissza követsége helyére, de rövid időn visszame-nend. Berlini levél szerint a porosz harmadik hadosztály, parancsot kapott a Rajna felé indulásra. — A nyilvános papír ismét tetemesen sülyedt. —

Spanyolország.

(Hivatalos oklevelek Krisztina lemondásáról.) A külminister jelentése a madridi ideigl. kormányjuntához. „Tegnap a fons. kormányzó királynénak találta a cortest föloszlatni, mikép Ön az ide mellékelt parancs-másolatból látni fogja. A fons. kormányzó ugyanazon nap este a kormányzatról lemondta, mi fons. lyánya kis korúsága alatt rá volt bízva. E' szabad s önkénytes tett legünnepélyesb módon teljesítették valamennyi hatóság jelenlétiben. Ugyan itt másolatban lelendi Ön a sajátkezü lemondást, mit a kormányzó királyné a corteshez intézett. Itt legtokéletesb csönd uralkodik s a királyné ő fels. s az infansnó kitünő egészségnek örvend. Isten vegye Önt ótalmába!” — A ministerség fölszólítása a spanyol nemzethez. „Spanyolok! De la Victória hg ajánlatára ministerekké levén kinevezve, szent kötelességet véltünk teljesíteni, midőn oly tövisteljes és súlyos hivatalt e' rendkívüli körülmények közt elfogadtunk. Mivel ő fels. a kormányzó királyné sept. 16iki rendeletében, melly által a ns hget ministereknökké nevezte ki, meghatalmazta őt a ministerségi jelölteket elébe terjeszteni, egyszerűsmind hátrazottan jelentvén ki azon szándékát, miszerint az egyetértést a kedélyekben helyre állítani kívánta, és semmit el nem mulasztani, mi a nép szükségét kielégíthetné, tehát nekünk is ugyan azt kelle kívánunk, s ez ohajtás létesítésire mindent véghez vinnünk, ha a spanyol nevezetet, melly egyedüli büszkeségünk, megtagadni nem akartuk. Mi legnagyobb gyorsasággal e' fővárosba utaztunk, és a királynénál hivatásunk teljesítésire magunkat azonnal jelentettük. Mi nem vártuk, hogy kormányrendszert kívánand általunk előterjesztetni, mit magában a helyzetben s még inkább az érintett rendeletben már letétetve véltünk látni; azonban mind e' mellett is elő kelle kormányelveinket terjesztünk. Az utóbbi események kívánják, hogy a nemzet és Európa ez elveinket megismerje. Mi rendelet-kibocsátást tanácsoltunk ő felségének, mellyben a multak felelősségét tanácsadóira ruházván, ünnepélyesen ígérje, hogy az alkotmányt jövődöben tisztelendő és szigoruan megtartatja, s hogy Spanyolország e' kezdendő új korszakában az alkotmány természetes és jogszerű következményei teljesítettni fognak, a nélkül, hogy azokat idegen vagy belföldi szomorú befolyások korlátoznák vagy gyöngíténék. Nézetünk szerint ez volt az első lényeges föltét, s hogy ő felségét megkiméljük azon ellenszegüléstől, mit érezhete, midőn oly embereket kellett volna vétkeseknek megismernie, kiket rövid idő előtt még bizalmával tisztelt meg; tervezett nyilatkozványunkban, mit előterjeszteni szerencsénk volt, a ministerségi botlásokat azon szomorú következményekre róttuk, miket a haza siratni kénytelen. Tanácsoltuk neki ezenkél a cortes föloszlatását s új kamrák összehívását a tartományi küldöttségek választása szerint, felelősségi teher mellett, ha az nem fogna megtörténni az alkotmány kitűzte határidő alatt. Kivántuk továbbá a hatósági törvény felfüggesztését átvizsgálatásáig, annak alkotmányszerűtlen tartalmára és arra hivatkozván, miszerint egyetlen határozata sem nyerhet foganatosítást a tartományi küldöttségeket tárgyzó törvény kimondása előtt, mellynek még vitatása sincs megkezdetve; kivántuk a junták azon határozatának megerősítését, mellyek igazság elveivel nem ellenkeznek; a városi junták foganatban maradását cortesnyitásig, mert csak segédjuntákká jellemzettük azokat, hatóság-gyakorlat nélkül, és a kormányzósági kérdés meghatározását, biztosítván ő felségét, hogy vélemény-változás történheték e' tárgyra nézve, ha cortes előtt oly kezességet nyujtana, minőt kormányzótul méltán várhatni. Ezek voltak véleményünk szerint a pillanat kívánati, miknek megadását multhatlanul szükségesnek tartottuk, hogy a jelen helyzet fölött uralkodhassunk és a nemzet kívánatit igazságosan teljesíthessük. Miután a belminister jelenlétünkben e' kormányzati tervet ő felségének fölolvasá, melly e' föltéteket mind magában foglalá, s ő fels. egy ellen sem tön kifogást, kívánta, hogy a szokott esküt tegyük le. Mi ezt minden nehézség nélkül teljesítettük, mivel elég okunk volt alapelveink elfogadtatását hinni. Amde nagy volt bámulásunk, midőn hallottuk, mikép a királyné a cortes-föloszlatáson kívül minden föltétünket elmellőzé, s nyilvánítá, hogy szilárd szándéka a kormányzóságról lemondani, és darabideig utazni. Hiában fáradoz-